

Svendborg

Svendborg Avis: Tlf.: 62 21 46 21
Lokalredaktør: David Bernicken, 63 45 21 55, dabe@faa.dk
Journalister:
 Camilla Dysse, souschef, 65 45 51 27, cady@faa.dk
 Ole Grube, 63 45 21 37, olgr@faa.dk
 Gitte Gedde, 63 45 21 44, gige@faa.dk

Hanne Fuchsel, 63 45 21 30, hafu@faa.dk
 Henrik Nguyen, 65 45 21 36, heng@faa.dk
 Torsten Nielsen, 63 45 21 52, toni@faa.dk
 Anna Eg Pedersen, 63 45 21 69, anep@faa.dk

Julie Ruby Bødiker, 65 45 52 74, jurb@faa.dk
 Magnus Gersbo-Møller, 63 45 21 10, magm@faa.dk
Redaktion: Sankt Nicolai Gade 3, Box 40, 5700 Svendborg.
 Tlf: 62 21 46 21
 Fax, redaktion: 62 22 06 10

■ Køkkenlederen har sat nakkestegen i ovnen 12 timer forinden, men det er eleverne, der trækker den til pulled pork. Al maden laves så vidt muligt fra bunden. Det er eleverne selv, der vælger, hvad de skal have at spise. Hver klasse bruger to uger om året på Loma-undervisningen.

Loma lærte Linea at elske sund mad

■ Madprojektet har flyttet elevs madvaner fra frokost bestående af æbler og chokolade til glæde ved at lave ordentlig mad

Svendborg: Hofferne vugger, og mundene nynnere med på musikken, mens hænderne former dej til burgerboller.

Linea Gry Thomsen og Michella Larsen Brockstedt smiler til hinanden henover køkkenbordet. Opgaven er stor, men humøret er tilsvarende højt, når eleverne fra 8. klasse tilbereder 300 boller med pulled pork til kammerater og lærere på Nymarksskolen i Svendborg.

Familien hjælper ad

Linea Gry Thomsen har taget madglæden med hjem, siden Loma-projektet startede sidste år. Hun er del af en stor søskendeflok, så familien hjælper ad med den daglige madlavning.

Tidligere klarede hun ofte madtjansen derhjemme ved at opvarme frossen pizza eller

lasagne. Det gør hun stort set aldrig mere.

- Jeg har fået mere energi til madlavning. Før troede jeg ikke, at sund mad kunne smage så godt, som man kan få det til, fortæller hun.

Før Loma-projektet bestod Linea Gry Thomsens madpakke ofte af et æble. Nu er hun fast kunde i Loma-køkkenet.

- Jeg er ikke så god til at komme op om morgenen, så jeg fik ikke altid smurt madpakke. Så blev jeg tit sulten ud på dagen, og hvis jeg havde en 20'er i lommen, gik jeg i Brugsen og købte noget chokolade. Det gør hun ikke mere. Og slikskabet derhjemme frister også mindre.

- Jeg er ikke så sulten, når jeg kommer hjem, og jeg har heller ikke rigtig lyst til det, når jeg lige har lært en masse om, hvad der er sundt og usundt, siger Linea Gry Thomsen, som tydeligt mærker, at hun har nemmere ved at koncentrere sig i timerne efter en ordentlig frokost.

40 pct. spiste ikke frokost

Det er langt fra kun Linea Gry Thomsen, der har fået nye madvaner på grund af

Loma, fortæller projektleder Dorthe Ruge, Center for mad, krop og læring, University College Lillebælt.

- Før vi startede projektet, havde vi forestillet os, at omkring 15 pct. af eleverne sprang frokosten over. Det viste sig, at tallet snarere var 40 pct., fortæller hun.

I dag er det stort set alle elever, der spiser frokost langt de fleste dage. 40 pct. af eleverne køber maden fra Loma-køkkenet, og resten har madpakke med. Eleverne holder fælles frokostpause, hvor alle sidder sammen. Det er ikke en mulighed at gå ud og lave noget helt andet.

- Det er akavet at sidde der uden at spise noget uden at have andet at tage sig til. Man kan ikke tvinge nogen til at spise frokost, men man kan skabe rammer, der gør det logisk og naturligt at gøre det, siger Dorthe Ruge.

Af Camilla Qvistgaard Dysse
 Foto: Katrine Becher Damkjær
 cady@faa.dk, kada@faa.dk

Loma virker fordi det er undervisning

► Til sagen

■ Mange skolemadsprojekter er kuldsejlet, fordi det kun er blevet set som en vare og serviceydelse, og ikke en del af skolens kerneydelse, mener Morten Kromann Nielsen. Han er leder af Center for mad, krop og læring, University College Lillebælt, som Loma-projektet er forankret hos.

■ Hvorfor er det interessant at få Loma-projektet bredt ud på flere skoler i Danmark?

På grund af projektets resultater. Det har vist sig at

■ Loma har både en social, læringsmæssig og sundhedsmæssig effekt, mener Morten Kromann Nielsen.

virke. Vi har erfaring fra en lang række skolemadsprojekter, hvoraf nogle er lykkedes, men de fleste er kuldsejlet. Mange steder er der kun en internetordning tilbage,

hvor man kan bestille en sandwich. Det er selvfølgelig bedre end ingenting, for de eleverne, der benytter sig af det, men det har ikke de samme effekter på elevernes læ-

Redaktion: Man.-fre. kl. 8-16.
Ekspedition: Man.-tors. kl. 8-16,
fre. kl. 8-15.30. Lørdag lukket.
E-mail: svendborg@faa.dk

Lokaldebat:
Skriv kort! Redaktionen forbeholder
sig ret til at returnere indlæg, som

overskrider maksimumgrænsen på
1500 anslag inklusive mellemrum.
Annoncer:
Chef: Mogens Balle Jørgensen,
63 45 23 01,
mogens@fynskemedier.dk
Konsulenter:
Poul Steesby, 63 45 22 23,

pst@fynskemedier.dk
Hans Jørn Rasmussen, 63 45 22 24,
hjr@fynskemedier.dk
Dennis Skovgaard, 63 45 22 12
dsma@fynskemedier.dk
Rikke Lund Hansen, 63 45 22 48
rilh@fynskemedier.dk

Avislevering og svigt:
Se venligst Side 2.
E-mail, annoncer:
annonce@faa.dk
Fax, annoncer: 62 20 85 03

Redigeret af: Martin Juul Madsen

■ - Når vi laver mad hjemme, og der er noget, vi er i tvivl om, siger min mor altid, at jeg skal spørge i Loma, fortæller Linea Gry Thomsen (i midten).

ring og skolens sociale miljø.

■ **Hvorfor har Loma haft mere succes end de andre projekter?** Det afgørende er, at med Loma bliver maden og måltiderne en del af skolens kerneydelse: Undervisning og læring. Eleverne lærer ikke kun at lave mad, de får også tværfaglig og praktisk undervisning. Det er det, der retfærdiggør at bruge tid på det. Skolerne har jo ikke ubegrænset tid.

■ **For få år siden var der planer om at indføre madordninger i alle børnehaver og vuggestuer, men de fleste forældre sagde nej tak. Tror du, skolemater vil blive mere populært?** Det, der gik galt med madordninger i børnehaverne var, at man lagde op til, at alle skulle gøre det samme. Man prioriterede ikke lokal madlavning, og at det blev en del af det pædagogiske arbejde. Mange institutioner havde ikke køkkenfaciliteter til selv

at lave maden og var henvist til at købe den udefra. Men vi kan også se, at i de institutioner, hvor man endte med at indføre madordning, vil man ikke af med det igen. Men her er det også afgørende, at børnene er med i madlavningen. Små børn kan selvfølgelig ikke tilberede maden selv, som eleverne her, men de kan få oplevelse af at være med. Dermed bliver det en pædagogik og ikke bare servering. Det bliver ligesom i skolen en del af kerneydelsen.

■ **Antallet af elever, der køber Loma-maden, er vokset fra 130 i starten til cirka 300. Men det er stadig kun 40 pct. af skolens elever. Hvad betyder det for dem, som ikke er med i ordningen?**

Det vigtige er, at man spiser sammen. Det giver en fællesskabsfølelse og en mulighed for at få talt med hinanden på en afslappet og uformel måde. Så er det ikke så vigtigt, om man spiser det sam-

me. Det kan i virkeligheden give anledning til en snak om, hvad de andre spiser i dag, og hvad man hver især kan lide.

■ **Loma står for "lokal mad", fordi skolen bruger lokale råvarer og samarbejder med lokale fødevarerproducenter. Hvorfor er det vigtigt?**

Dels giver et autentisk læringsmiljø, når eleverne besøger de lokale fødevarerproducenter. At man ser, hvordan man faktisk laver ost læser eller ser en film om det. Det virker meget appellerende. Desuden har fødevarerproducenterne en masse viden, som lærerne ikke nødvendigvis har. Lærerne kan så til gengæld bygge videre på det og integrere det i resten af undervisningen. Desuden virker det erhvervsfremmende, at Loma øger efterspørgslen, og at eleverne får øjnene op for de lokale produkter. Måske bliver nogle inspirerede til at uddanne sig indenfor fødevarerproduktion.

Det sker

I dag

10.00 og 12.00: Borgerforeningen, Teatersalen, Ramsherred 4, Svendborg. Henrettelsen - efter Jesper Wung-Sungs roman. Arr.: B&U Teatret.
10-12: Sundhedshuset, Korsgade 16, st., Svendborg. Smil vi skal spise m. sundhedsplejerske Helle Sangild. Arr.: Sundhedsplejen i Svendborg.
14.30: Arne B., Vestergade 10A, Svendborg. Det' klassisk m. Boda & Vårme.
18: Ollerup Forsamlingshus, Svendborgvej 110, Ollerup. Vinterbal 2014. FreezeCool spiller. Arr.: Støttefest for Egebjerg Øveklub.
20.30: Borgerforeningen, Ramsherred 4, Svendborg. Mike Andersen m. band.
21.30: Arne B., Vestergade 10A, Svendborg. Shake spiller op efter julefrokost.
21.30: Spillestedet Kammerateriet, Frederiksø 2, Svendborg. Black Horse.
22.30: Strandlyst, Brogade 5, Svendborg. Edisons 50-60'er musik.
23.30: Citronen, Brogade 33, Svendborg. Simply The Best.

I morgen

10: Gyldenbjergsvej 29, Svendborg. Det søde liv - chokoladepastik. Arr.: LOF Sydlyn.
10-15: Rudolf Steiner Børnehaven Askelæ, Engdraget 31, Svendborg. Julebazar.
10-16: Stammelse Brugerlaug, Madsegunden 29, Tåsinge. Julemarked.
10-16: Kirkehuset, Brudagervej 6, Vejstrup. Julemarked med kunst og sang.
10-16: Landevejen 19, Vejstrup. Julemesse.
10-17: Njalsvænge 4, Thurø. Privat loppemarked.
10-17: Skovvej 25, Ollerup. Julemarked. Arr.: "Åbne Døre mod Jul".
10.30: Gerritsplads, Svendborg. Gang i Svendborg. Underholdning m. Bobou og Toké. Arr.: Shopping Svendborg og Faxe Kondi.
12-14: Restaurant Børsen, Gerritsgade, Svendborg. Frokostjazz m. Face Inn All Stars.
13-16: Aldersro Dagcenter, Aldersro 2, st., Svendborg. Julemarked.
14-16: Ollerup Plejecenter, Ollerup. Julestue.
14-17: Galleri Flintholm, Filipvej 57A, V. Skerninge. Fernisering kunstner Gunleif Grube og bluessanger Kenn Lending - LIVE BLUES.
17.00: Borgerforeningen, Teatersalen, Ramsherred 4, Svendborg. Henrettelsen - efter Jesper Wung-Sungs roman. Arr.: B&U Teatret.
20: Svendborg Idrætscenter, Svendborg. Gymnastikaften m. Vejstrup Efterskole. Arr.: Vejstrup Efterskole.
21.30: Arne B., Vestergade 10A, Svendborg. Weber, Skibdal & Petersen Trio.
21.30: Spillestedet Kammerateriet, Frederiksø 2, Svendborg. Marvellous Mosell & DJ Tue Track.
22.30-01.30: Rasmus, Frederiksgade 19, Svendborg. Live-musik - Dorf Solo.
21.30: Arne B., Vestergade, Svendborg. Weber, Skibdal og Petersen Trio.

Basketball: Rabbits ramte i Randers. Sport 1. sektion side 34

Indbrud i tre villaer

Sydfyn: Indbrudstyre var på spil tre steder på sydfyn i løbet af onsdagen.

Fyns Politi oplyser, at der i dagtimerne, mens beboerne var på arbejde, har været ubudne gæster i tre villaer i henholdsvis Vester Skerninge, Lehnkov og Gudbjerg.

Første sted på Gundestrupvej i perioden mellem klokken 7.45 og 15.30, hvor et soveværelsesvindue blev brækket op, og huset gennemrodet. Blandt andet er indholdet af et smykkeskrin hældt ud, men tilsyneladende er intet stjålet. Det vil dog vise

sig, når beboerne får et bedre overblik.

På Lehnkovvej er der knust et stuevindue, og der er til gengæld stjålet en række ting og sager, blandt andet et Canon kamera, smykker, sølvtøj, to bærbare computere og en ekstern harddisk.

På Præstehusvej i gudbjerg er det igen et soveværelsesvindue, der er brudt op. Herfra er der stjålet kontanter og en ipad.

Politiet kan endnu ikke sige, om der kan være tale om de samme gerningsmænd. (gedde)

■ Mike Andersen Band kommer til Svendborg og spiller i Guldsalen. Pressefoto

Jyder i guldsalen

Svendborg: Borgerforeningen inviterer til koncert Mike Andersen Band nu på fredag.

Den 36-årige artist Mike Andersen har arbejdet intenst sammen med en næsten ny musikalsk besætning, bestående af en række af musikere fra det århusianske musikmiljø, og de er alle med i Guldsalen. Koncerten starter klokken 20.30

Ung kvinde med promise

Tåsinge: En 24-årig kvinde blev onsdag aften stoppet af en politipatrulje på Sundbrovej på Tåsinge. Et pust i alkometeret viste, at der var alkohol i hendes blod, og hun fik efterfølgende taget en blodprøve. Kvinden var på vej hjem, da hun klokken 21.45 blev standset.

” Formen kan helt sikkert noget, men det er svært at sige, hvad jeg har fået ud af det. Det kræver lidt refleksion.

Lotte Guldfeldt, skolekonsulent fra Frederikssund, der var taget hele vejen til Svendborg for at deltage i Verdens Største Højskole.

Forsøg med koben

Svendborg: En ukendt person har forsøgt sig med noget, der kunne være et koben, for at åbne bagagerummet på en Toyota Aygo, der holdt parkeret på Nyborgvej. Indbruddet lykkedes ikke, men der er skader på bilens bagklap. Hændelsen er sket mandag mellem klokken 8.45 og 9.